



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 19 (490).

Fredagen den 14 maj 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lös:n:r endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr noup.-rad.

Våra landshöfdingsfruar.

I.



EBBA TAMM
f. Tersmeden



ELLEN ISBERG
f. Lundquist.

» Till tings! Till tings! Budkafveln går kring berg och dall!»

Tronskifte och politiska förvecklingar ligga ej till grund för allshärjartinget, det gemensamma rikstinget, i fråga: dess mål är hemlandsindustriens uppsving, dess förhandlingar äro glänsande industriella kämpaspel, och dess namn, i detta nu på tusendes läppar, är Stockholmsutställningen 1897. Budkafarna — tallösa tidningsartiklar och prospekt — likt skurar af brandpilar månader i förväg utsända kring land och rike, hafva ej, som deras förelöpare i forntiden, hotat tredskande till egendom och lif, men upptändt och eggat, manat och lockat, tills sjäfvä de kalle och motspänstige skiftat håg och i fosterländsk hänförelse slutit sig till de sammanströmmande skarorna. I jämbredd med männen draga Sveriges kvinnor till tings-

platsen, dels för att med tindrande blickar följa täfingskampens gång och tilljubla segrarna sitt bifall, dels för att som sköldmör med själfsmidda vapen träda inom skranket och bryta en lans till den väna, den blomstrande kvinnoslöjdens ära.

Märkesmän och märkeskvinnor vid den stundande expositionen blifva ej blott de manliga och kvinnliga utställarna. Äfven de män, som uppmuntrat och främjat utställningstanken, satt det betydelsefulla nationalföretaget i scen, leda dess gång samt vid de officiella högtidligheterna representera större grupper af de exponerande, och de kvinnor, som på grund af sin sociala ställning mer än andra blifva i tillfälle att fläta rosor i lagern samt förfina och fördjupa festglädjen, komma gifvetvis att tilldraga sig allmän uppmärksamhet. Främst bland de förra märkas,

näst utställningens höge ordförande, kronprins Gustaf, utställningens generalkommissarie, öfverståhållaren i Stockholm, friherre Gustaf Tamm, och hans ämbetsbröder, våra landshöfdingar, bland de senare friherrinnan Ebba Tamm, öfverståhållarens maka, och hennes ståndssystrar, våra landshöfdingsfruar.

I enlighet med sitt program kommer Idun att under utställningstiden i ord och bild, gruppvis och efter den i statskalendern iakttagna ordningen för sin läsekrets framställa nämnda damer, hufvudstadens och länens kvinnliga representanter. Serien, som tager sin början i dagens nummer, inledes med af korta biografier ledsagade porträtt af öfverståhållarens fru, friherrinnan Ebba Tamm, samt fru Ellen Isberg, hustru till landshöfdingen i Stockholms län, båda residerande i hufvudstaden och jämte sina män re-

När sjön går hög, när känslostormen hviner,
en båt med barlast skjuter bättre fart
än en, som tidigt måste seglen refva!

Det är en konst att dö. men ock att lefva.
Ty lefva är dock icke blott och bart
att gömd i vassen se, hur solen skiner.

Axel Lundegård.

presenterande själfva hjärtat af landet, stockholmsutställningens fagra, mångbesjungna område och omnejd.

Ebba Tamm,

född Tersmeden.

Finstaholm, beläget vid en af Mälarens många Upland inträngande fjärdar, beboddes före midten af detta århundrade af dåvarande ryttmästaren friherre Wilhelm Fredrik Tersmeden och hans maka, friherrinnan Jaquette Elisabeth Tersmeden, född Tersmeden. Där föddes, den 12 april år 1843, Ebba Carolina Tersmeden, den yngsta i ordningen af åtta syskon, och denna dotter blef — om också först mindre välkommen — med tiden föräldrarnas och särskildt moderns älskling.

Kort efter dotterns födelse flyttade familjen till Ramnäs bruk i Västmanland, hvars förvaltning friherre Tersmeden i egenskap af disponent öfvertog efter sin året förut afidne farbroder, öfverste Pehr Reinhold Tersmeden. Där uppfostrades Ebba Tersmeden under en utmärkt moders ledning. Vintrarna tillbringades likväl ofta i Stockholm, där fadern dels såsom riksdagsman, dels på grund af andra offentliga och enskilda värf måste vistas långa tider.

Genom goda lärarinnor uppfostrad för lifvet, trädde Ebba Tersmeden tidigt ut i detsamma samt blef 1864 förlofvad och 1865 gift med dåvarande löjtnanten friherre Gustaf Tamm. Vid hans sida utöfvade hon å Österby bruk en nittonårig verksamhet som maka, moder och husfru till familjens och befolkningens trefnad och välbefinnande. Vid Österby föddes hennes ännu lefvande barn, fyra söner och en dotter. År 1884 följde friherrinnan Tamm sin man till Stockholm, då han som statsråd inkallades i den Themptanderska ministären, och 1888, då hennes make blifvit utnämnd till öfverståthållare, inflyttade hon i Stockholms stads gamla ärevärdiga öfverståthållarehus.

Ej mindre på grund af sin begåfning än till följd af sin ställning som hustru till hufvudstadens styresman har friherrinnan Tamm blifvit inkallad såsom ledamot af åtskilliga styrelser, inom hvilka hon verkar med intresse samt med för henne utmärkande lugn urskillning och oförvilladt omdöme.

Ellen Isberg, född Lundquist.

I det täcka Kristianstad, nordöstra Skånes aristokratiska residensstad, föddes 1857 på årets första dag Ellen Lundquist af en ansead, borgerlig släkt. Hennes föräldrar voro fabrikören Sven Lundquist och hans maka, Helena Krabbe. Fadern, en energisk och viljekraftig man med skarpt hufvud och en ovanlig praktisk begåfning, ägnade sig med lifligt intresse åt allmänna angelägenheter samt intog länge en dominerande ställning inom stadens styrande kretsar. Modern, en varmhjärtad natur, hängaf sig troget och kärleksfullt åt sina barns uppfostran och öfriga plikter, hvilka medföljde hennes ställning som maka och som moder åt en talrik barnskara.

I barnåren glad och yr, oftast ledarinna af sina kamraters ystra lekar, sattes Ellen Lundquist tidigt i skola. Hon erhöi sin undervisning i en af stadens förnämsta pensioner och röjde under skoltiden, jämte liflig begåfning i allmänhet, särskilda anlag och håg för ritning och målning, sysselsättningar, för hvilka hon äfven under mognare år visat mycket in-

trasse. Vid sexton års ålder besökte hon för första gången Stockholm, sin blifvande residensstad, som gjorde ett mäktigt intryck på hennes unga sinne. Äfven resor till Köpenhamn och Lund med storstads- och universitetsnöjen gäfvö färg och glans åt hennes första ungdom.

Nitton år gammal, trolofvade sig den unga flickan med dåvarande vice häradshöfdingen Paul Isberg, hvars maka hon blef år 1880. Ett par år därefter, då hennes man förordnats att förestå Luggude härads domsaga, flyttade fru Isberg med de sina från fädernestaden till Helsingborg. Där tillbragte hon en sällsynt lycklig tid, njutande ej blott af sitt eget lyckliga familjelif, utan ock af ett utvaldt umgänge samt af nejdens hänförande skönhet. Namnen Sundet, Kullen och Arilds läge äro sålunda oupplösligen förbundna med en serie af hennes ljusaste minnen.

År 1884 bosatte sig familjen i Stockholm, där herr Isberg bestridde en revisionssekretärsbefattning. Sedan han därpå åter en gång, från 1889 till 1891, nu såsom ordinarie häradshöfding, innehafte domaresätet i Luggude härad, fjättrades han i egenskap af justitieråd vid hufvudstaden, där har numera, sedan november 1896, verkar såsom landshöfding i Stockholms län.

Tidigt ur föräldrahemmet försatt direkt i sitt eget, där uppfostran af hennes barn — tre döttrar och en son — samt husmoderliga plikter tagit henne fullt i anspråk, har fru Isberg hittills ägnat sig hufvudsakligen åt familjelivet. De yttre förpliktelser, som äro förknippade med hennes nya, framskjutna ställning, kommer hon med sitt varma, vakna, djupt plikttrogna sinne säkerligen att fylla lika förtjänstfullt och framgångsrikt som hemmets och privatlivets värf.

Mitt hem.

När stormarne splittra på himlens fält
Den tunga, mörknande sky
Och nödens och armodets rop går gällt
Mot himlen från gatans dy —
När hatet sticker med mordisk hand
En skälfvande värld i krigets brand,
När ångest jäktar hvar människosjäl
Och sjukdom trampar med skonlös häi —
Hvar finnas väl lycka och själaro,
Hvar bygga kärlek och lycka sitt bo?

Jag känner en plats — den är mig kär —
I lå för stormarnes ilar,
Mitt hem, mitt älskade hem det är,
Där trygg i solsken jag hvilar,
Där blommor ömhet, där tonar skratt,
Där spelar kärleken tusen spratt
I leende blickar och kyssar,
Där — högsta sällhet förutan namn —
Mitt barn i famnen jag vyssar,
Mitt hem, mitt älskade, lugna bo —
Där trifvas lycka och själaro.

Nonny Lundberg.

Men om?

För Idun af Eva Wigström. (Ave.)*

»Kors i allan dar! Brita von Schwan här!
Hvad har inträffat?»

»Inträffat! Ingenting annat, än att jag kände behof af ett par veckors frihet från mitt dagliga arbete, för, att sedan åter kunna taga fatt därpå med nya krafter och frisk håg. Jag befinner mig på en liten sommarfärd, per rundresebiljett, tog en afstickare hit till dig: ville återse dig och föreslå dig att göra sällskap. — Kommer jag kanske olägligt? Du ser just ej glad ut öfver mitt besök, vän Ada.»

»Olägligt! För ingen del. Tag af dig kappan och sitt ned! Roligt att få se en gammal vän; jag var så nedstämd, ser du Brita. Och hvem kan väl för öfrigt känna sig glad i våra dagar?»

»Hvem? Hvar och en, som i likhet med oss två har hälsa, arbete och ett nätt litet bo. Du har det verkligen bra treffigt i ditt nuvarande hem.»

»Å ja, men om den här trefnaden räcker någon längre tid, det är en annan sak, Brita.»

Gästen såg upp med en snabb, forskande blick i Adas ansikte. Hvad Ada såg gammal ut! Knappt fyrtio år — jämnårig med henne själf — och denna slapphet i dragen. Och hvarifrån hade detta irrande, hjälpsökande uttryck kommit i ungdomsvännens förr så glada och vackra ögon?

»Kan du slita dig lös från pianot och noterna, eller har du äfven nu, midt i sommaren, många elever?» frågade Brita, då Ada Berner blott med ett bittert småleende svarat på hennes hurtigt uttalade åsikt.

»Visst har jag elever, eller rättare har haft hitintills — mindre nu, som vanligt under sommarferien, naturligtvis. Men om jag fortfarande får några, det är frågan —»

»Hvarför inte, Ada?»

»Hvarför? Det är ju, när allt kommer omkring, tillfälligt arbete. För närvarande — nej, låt mig säga hittills — har jag visserligen hållit mig uppe i den stigande konkurrensen. Men om här upprättas en musikskola med en flock lärare, eller om någon namnkunnig pianist slår sig ned här, eller om bara någon sådan där, som reser i musik, stannar här en tid, sätter ned lektionspriset, annonserar om lättare eller mera snabbverkande undervisningsmetoder, då, Brita, då är jag — —» Ada kunde ej avsluta meningen, hon brast i en hjärtslitande gråt.

Brita von Schwan nickade tyst, som om hon nu vore på det klara med orsaken till att ungdomsvännen åldrads så hastigt, och Britas eget om friskt lefnadsmod vittnande

*) Emedan det från flere håll kommit till min kännedom, att berättelser och artiklar, som ej äro skrivna af mig, blifvet försedda med min kända signatur, kommer jag hädanefter att äfven förse mina arbeten med mitt namn samt teckna mig: Eva Wigström (Ave).

ansikte fick ett uttryck af den innerligaste medkänsla.

Hon satt tyst och strök smekande öfver Adas slappt nedhängande vänstra hand; den högra hade Ada tillika med sin näsduk tryck mot sitt ansikte.

Då paroxysmen lagt sig så mycket, att Ada åter kunde tala, bad hon — då och då afbruten af en snyftning — om förlåtelse för detta utbrott af ett ständigt gnagande bekymmer. »Ser du, Brita,» fortfor hon, »jag har ingenting kunnat samla, ty under den döda säsongen måste man ju också lefva; hyran måste ju betalas, ved ånskaffas, och om jag skall ha någon smula utsikt att få elever, måste jag bo hyggligt samt skaffa mig så pass dyra kläder, att jag ser ut som en fin dam och ej ett fruntimmer, som af brist på passande kostym måste säga nej till en bjuning. — Jag måste äfven någon gång visa mig vid en konsert och på teatern, ty finge allmänheten det intryck, att jag vore en utarmad stackare, så skulle ingen sända sina barn till mig; man undviker helst att komma i beröring med personer, som behöfva understöd —»

»Sådant behöfver du ju ej, vännen min,» afbröt Brita vänligt.

»Nej, inte ännu. Men om jag blir utan elever en enda termin, så är det ej långt dit. Någon understödsförening för kvinnor af din och min samhällsställning finnes ej. Vi räknas ej till någon arbetande klass, vet du ju; ingen tänker på hvad som kan ske oss, om vi blifva utan arbete. — Vi kunna ej trumma samman våra likar af båda könen och genom demonstrationer vädja till vare sig samhället eller våra arbetsgivare. — Vi kunna ej strejka för att få högre betalning. — Och någon ålderdomsförsörjning för folk af vår klass — vi så kallade bättre, som lefva ur hand och i mun på tillfälligt arbete — det faller ingen in att motionera om. Hvad skall jag taga mig till, om jag blir gammal?»

»Om, ja. Men vi veta ju ej om vi ens lefva till morgondagen.»

»Men om vi — jag talar nu icke blott om mig själf, utan äfven om mina två systrar, som båda försörja sig genom renskrifning och broderiarbeten — bli gamla. Det behöfs bara, att deras ögon bli dåliga, eller att de få skrifkramp, så får jag ta dem hit till mig för att rädda dem till en tid åtminstone från fattighuset. Men om jag så blir sjuk, då blir det till att sälja af bohaget mitt, tills sista biten är ur huset. Men om jag då ej har annan råd än att infinna mig vid någon gratisbespisning för arbetare, så blir jag kanske bortvisad; eller om icke det, så är det rent slut med utsikten till att få så mycket som en enda elev, om mina kunder få höra, att jag har det så uselt.»

Ada talade i feberaktig upphetsning, röda fläckar brunno på hennes kinder, ögonen glänste med en dyster eld, och hennes fina fingrar plockade nervöst i emmans tofsar. Nu hade hon talat sig trött, satt och liksom stirrade på de framtidstafior, hon frammanat, samt väntade på att Brita skulle säga något. Men hon fortfor att tiga, satt bara och såg in i solstrimman på fönsterkarmen.

»Nå hvad tycker du?» utbrast då Ada retligt.

»Vännen min, jag satt och tänkte på, hur ofta en gammal saga blir till verklighet för människor i vår ställning.»

»Vår? Din ekonomiska ställning kan väl ej jämföras med min. Du har naturligtvis lagt upp kapital, då det står i din makt att företaga lustresor. Eller finnas här kanske nu äfven — skollofskolonier för medellösa privatlärarinnor och deras många gelikar? — Nej, det förstås att här ej finnas sådana; vi höra ju ej till arbetarne, hvem skulle väl tänka på att förskaffa sådana som oss ett par veckors fritt landtillf under sommarferien? Men om vi en gång, utslitna af arbete och näringssorger —»

»Ja, ja, Ada, det är just den gamla sagan om flickan, som under det friaren väntade på välkomstölet, satt nere i källaren och med många men och om för sig ntmålade sin framtid. Under stora bekymmer hade hon hunnit så långt i sina tankar, att hon fått ett namn till det barn, hon kanske en gång i tiden skulle få, och hon såg i andan om vaggan ställd under vägghyllan. Så skulle gossen ha en trähäst af far sin. Men som leksaken blef köpt medan barnet var helt spädt, måste den ställas på vägghyllan. Men om nu hyllan lutade och trähästen föll ned och slog gossen ihjäl! — Flickan skrek till, stjälpde omkull den fyllda ölkannan, och när hon ändtligen kom upp ur källaren, då var friaren borta; han trodde, att flickan ej ville ha honom.»

Ada kunde ej tillbakahålla ett litet leende, men det harmade henne dock, att ungdomsvännen kunde taga hennes kval humoristiskt. »Jag säger lika väl *men om!*» utbrast hon envist.

»Liksom gummans bekanta: Men om Gud skulle dö! Hvad, du Ada?»

»Låtom oss tala om annat! Det hörs nog, att du ej är i den ställning, att du kan förstå min ångest och fruktan för framtiden.» Med en kväfd suck ville Ada resa sig upp för att bjuda Brita några förfriskningar.

»Nej, blif sittande, vännen min!» bad denna med varmt och innerligt tonfall och drog Ada ned i emman samt flyttade sig närmare intill henne. »Jag förstår mer än väl både din ångest och fruktan,» började hon nästan hviskande; det var som om hon endast af en inre maning tvangs att draga undan en fläk af det täckelse, som alltid dolde hennes djupaste själslif för den profana världens blickar. »Min ekonomiska ställning är ett fullständigt motstycke till din.»

»Men om du vill, så kan du, en så skicklig lärarinna i flere språk, få anställning i skola med fast årlig lön,» afbröt Ada.

»Men om jag —»

»Lilla vän, får jag inte lof att skildra dig min ställning!» inföll i sin ordning Brita von Schwan med sin vanliga humor. »Jag har nu haft plats i skolor ett par gånger, och det kändes tryggt att ha fast lön. Men båda gångerna kom jag i konflikt med skolsystemet, som föreskref skarp grammatikläsning framför allt, och jag däremot håller på talöfningar i främsta rummet. Mitt samvete bjöd mig då att uppgifva den fasta goda lönen och slå mig på privata lektioner. Öfver allt råder ju konkurrensen, som ett allas krig mot alla; jag lyckades dock få en hel del elever. Men äfven och icke minst inom den privata språkundervisningen uppträder godtköpssystemet, och här finnes icke ondt om folk, som sätter tro till löften, att man kan under ett par tre månader lära sig lika många språk — andra ämnen oräknade. Flere af mina elever beto på

dylika grofva metkrokar, och en sommar — jag glömmmer den visst aldrig — trodde jag mig vara för alltid bortstött i vrån och öfverfölls då af den gräsligaste ångest för den kommande vintern först och främst och sedan för framtiden — ålderdomen — sjukdomen — ensamheten. Jag äger ju icke en enda närmre anförvandt. Hvarje gång tanken snuddade vid detta dystra område, och den stod ej till att hålla därifrån, skar en ilning af fasa igenom hela min varelse. Ingenstädes såg jag någon räddning undan det hotande eländet. —»

»En dag,» fortfor hon efter ett djupt andetag med dämpad stämma, »tog jag upp den sista summan af mina besparingar, och det kom nu några veckor, under hvilka jag bara tänkte på, hur jag skulle kunna nedbringa mina lefnadskostnader, så att jag utan att vålla skandal och så småningom kunde tyna bort af svält. Men naturen och själfupphållelsedriften voro sundare och starkare än alla mina men och om, och där kom den stund, då det skärande ångestropet, som under alla tider, från hedningar, som från kristna, stigit ur kvalda människob bröst, äfven bröt fram på mina läppar: Herre, fräls mig, jag förgås! —»

Inför människor kunde jag ej göra anspråk på att vara en rättroende; kanske är jag det icke ens nu inför den allwise, men jag fick erfara sanningen af löftet: medan de ännu ropa vill jag bönhöra dem! — Hjälpen kom på helt naturlig väg i form af anmälningar af nya elever. Och sedermera, då storm och böljegång börjat lägga sig i min plågade själ, kom hjälpen äfven i en annan form: i en fast förtröstan och glad visshet om, att jag ej står som ett faderlöst barn, utan har lof att lägga alla mina bekymmer i den allsmäktige faderns händer.

Ser du, Ada, detta gudsförhållande sprider ljus, värme, arbetsfröjd och lifsglädje på min stig, och jag ser klart äfven hvad som är min plikt mot mig själf. Nu tänker jag så här: Brita, din hälsa och med den ditt goda lynne (största drifkraften i ditt arbete) måste du vårda. Du behöfver därför ej äta fina, dyra rätter, men däremot hålla dig med god kost. Du kan vara fin, utan att behöfva siden- eller sammetskläder och utan att »modernisera» kostymerna hvarje halfår. Du behöfver ej ge ut dina goda slantar för att visa dig på något offentligt nöje, som möjligen ej skulle bringa dig någon andlig behållning, icke ens ett godt, harmlöst skratt. Du får ej göra några skulder, min kära Brita, i förlitande på att du skall få särskild hjälp till att gälda dem. Du skall köpa ved och betala hyran, innan du tänker på någon rekreationsfärd!

Och nu är jag ute, glad som en fågel och jublande tacksam öfver Guds godhet samt människors aktning och deras förtroende till mitt arbetssätt. Hör på, Ada, kom och följ med mig, icke långt du; vi kunna slå oss ned i någon närbelägen vacker bygd, om du ej har lust att se dig omkring på längre håll. — Nej, kära du, kom nu ej med de där två demonerna: men och om; vi skola just ut och befria oss från deras efterhängsenhet. — Ja oss, ty de äro aldrig längre borta ifrån mig, än att jag så att säga måste gripa nytt tag i dens hand, som en gång, helt visst småleende, sporde: I klenrogne, hvarför ären I rädda? —»

Raska nu på, vännen min, och packa din illa koffert! Nå, Gud ske lof, nu klarnar du upp och följer med! — Nej, nej, nej,

inga funderingar på möjligen kommande föreningar och slikt till förmån för sommarkolonier för vår klassomedvetna klass! Här måste otaliga *om* och *men* slås ihjäl, innan vi få rang som arbetare och tanken väckes på att understödja oss, då vi lida af arbetslöshetens följder. Låtom oss fånga så många glimtar af livvets solljus, som dagen bjuder oss, och vara tacksamma för dagligt bröd!»

»Ja, men om! —»

»Vi nu komma för sent till ångbåten! Ja, då får du till straff göra mig sällskap i en tredje klassens järnvägskupé. Därför nu bara kofferten färdig, bud efter en bärare, och så åstad, bort ifrån alla *om* och *men*, som fresta till kientrogen misströstan!»

Pappa som barnsköterska.

En bild ur lifvet af *Malvina Bråkenhielm*.

»Hvad i alla helgons namn är det för ett himlabefängdt lefverne härinne? Kan du inte hålla barnen i styr en stund, Ingeborg? Du vet ju, att jag håller på med ett nytt arbete och måste ha absolut tystnad, förstår du, *absolut*.»

Doktorn, som både beklädde en plats såsom lärare i en mycket fordrande skola och tillika gick upp i sitt författarskap, hade mycket liten tid öfrig för hustru och barn, som sällan fingo rå om honom. Barnen sågo i honom en storhet, som de både fruktade och älskade.

Men pappa var litet ojämn i sitt sätt emot dem. Någon gång hände det att han, då han var trött af sitt själsarbete och behöfde komma ifrån sig själf, gick in i barnkammaren och lekte häst med dem och galopperade på alla fyra. Just som de då voro midt i farten därmed, kunde pappa bli trött och gick helt tvärt in till sig, och så fick mamma ta vid och hålla dem tysta.

Det var just nu en sådan där stund.

»Käre Axel, de skratta ju endast, det är ej möjligt att hålla dem tysta nu, sedan du skojar upp dem.» Fru Ingeborg såg litet trotsigt upp på sin man, blicken var missnöjd och hela hennes person bar en prägel af trötthet.

»Det är bara därför, att du ej har allvar med dig och hvad du säger till dem. Man skall inte käxa på barn! Säg bara *en* gång lungt och bestämdt till dem: *så* vill jag det skall vara!»

»Gör det själf,» sade hennes blick, ehuru hennes läppar ej uttalade orden.

»Märkvärdigt, att inte ha så pass mycket gehör med sig,» muttrade han och mätte golvet med stormsteg, händerna i byxfickorna, pannan i otaliga djupa veck. — —

»Snälle Axel, jag ber dig riktigt vänligt att du tar hand om barnen en stund; du är ju nu i alla fall störd i din skrifning. Jag måste nödvändigt skriva till svärmor och tacka henne för strumporna hon stickat åt dig.»

»Ja, bevars, skrif du! Jag skall visa dig, att en *man* kan både skriva och sköta sina barn på en gång. Kom med in i pappas rum, barn. Men då ska ni lofva att vara riktigt snälla!»

»Ja-a . . .» ropades det i korus af tre klingande barnröster, när dörren stängdes efter dem.

Men ett spetsigt löje lekte på fru Inge-

borgs läppar, när hon satte sig ned att skriva. —

»Nu kunna vi ju tala om några sagor. Du, Inga, kan ju tala om den där om flickan, som plockade bär.»

Ja-a — det kunde hon visst.

Pappa såg med ett belåtet leende på den lilla vackra gruppen och tog så pennan för att skriva. Rösten bredvid jollrade halfhögt, och de små kära ungarne medförde rent utaf en fläkt af hemtrefnad i hans mörka arbetsrum.

»Pappa lilla, skulle flickan ha rutig halsduk? Alvar säger, att den var randig.»

»Det gör ju alldeles detsamma, min lilla vän . . .»

»Men i alla fall skulle jag vilja veta det.»

»Rutig» — svarade pappa med litet höjd röst och återtog sitt arbete.

Hvar var det han var nu igen . . . Jo!

»Grekernas vise förnekade ej . . .»

»Pappa! Nu ä' den sagan slut . . .»

»Då få vi väl ta' till med en ny då . . .»

»Men vi kan ingen. Mamma brukar alltid sätta oss i gång, hon,» suckade Alvar.

»Kanske ni vill ha papper och pennor? Se här, sätt er vid det här bordet — så där ja! — Grekernas vise . . .»

»Pappa! De' ä' ingen udd på min penna.»

»Jag formerade den ju nyss!»

»Men Viva bet utaf den!»

»Inte skall man *bita* på pennor! Nu ska' ni vara tysta, sitta stilla och vara snälla, som ni lofvade pappa.»

Fem minuter, fem dyrbara minuter, förgingo, under hvilka doktor Folkeson knappt vågade draga andan.

»Pappa lilla!» sade då Alvars mjuka röst, »pappa, ska' jag rita tåg eller båt?»

»Det kan ju nästan göra det samma.»

»Neej, pappa — tåg ä' bussigare, för det har så mycke' lokomotiver, och så skriker de så . . . så här . . . *pschui* . . .»

»Alvar, hvad har du lofvat pappa?»

»Jag *sitter* stilla, pappa —»

»Det är bäst du ritar ett tåg med många, många vagnar!»

Med en tung suck började pysen sitt arbete, Inga snörflade på under försöket att bilda en åttauddig stjärna, som mamma lärt henne, och lilla Viva hade pappa rent glömt bort, då han ej såg henne för en stund.

»Det blir bestämdt oväder,» tänkte doktorn, »ty mina liktår äro som besatta, så ömma och värkande i dag.» Han var likväl klädd i frn Ingeborgs mjuka sköna present tofflor. Åter försökte han samla sina tankar och hade just kommit in i en mening, hvars vackert afrundade språk på det högsta tillfredsställde honom, då han med ens häftigt hoppade högt upp från sin stol.

Hvad nu då? Ett förfärligt nyp i hans ömmaste liktå kom honom att ge till en otålig spark — och ett litet mjukt bylte tumlade under vildt tjut åt sidan.

Häpen och skamsen öfver hvad Ingeborg skulle tänka, tog han häftigt upp lilla Viva i sin famn och lofvade henne »guld och gröna skogar», om hon bara ville tiga!

»Jag vill se pappas klocka *innuti*,» snyftade Viva, som visste att begagna sig af tillfället.

»Se här, liten! Se här!»

Pappa öppnade boetterna, men såg i det samma bort till de andra barnen.

Vips var Viva framme med pennan, som hon stack ned i urverket.

»Titta, pappa, nu är den trött . . . vill inte gå längre . . .»

»Olycksbarn! Ska' du sticka sönder min dyrbara klocka! Fy skäm ut Viva!»

Och så ned i golvet med en knuff.

Den lilla kröp sårad och sorgsen bort under soffan, där hon snyftade djupt och tyst.

Ja — hon var åtminstone tyst!

Alvar hade under tiden närmat sig och ville ha beröm för sitt långa, långa tåg . . . Och Inga stod tätt bredvid och hängde öfver doktorn, så att han ej kunde röra en hand för alla de små händer och armar som bundo honom. Han kom att litet häftigt stöta till Alvar, och den lille gaphalsen satt genast i ett långdraget skrik, som nog ej skulle stanna af med detsamma. Det hördes i första takten. Lilla Inga var då den enda, som en lång stund varit tyst — och pappa välsignade henne!

Men — nu tilltogo äfven lillans snyftningar . . . Allsmäktige försyn! Han ref sig tröstlös i hufvudet och hans blick uttryckte mörkaste förtviflan.

»Hvarför rifver pappa så i sitt hufvud, har pappa inte kammat sig,» frågade Inga bekymrad och såg upp med deltagande blick. I detsamma stack Ingeborg in sitt vackra hufvud genom dörren och såg litet gäckande på honom.

»Nå, käre Axel lille? Hur står det till? Lillan under soffan — badande i tårar! Nej, och Alvar i pappas knä, också gråtande. Och lilla Inga! Hvad roar du dig med då?»

»Jag håller på att klippa roliga gubbar och ska sätta det här håret på dem,» svarade hon framvisande ett till hälften sönderklippt porträtt ur doktors plånbok, där han alltid burit det närmast sitt hjärta. Och sönderplockad där bredvid låg den mjuka locken af ett silkesglänsande hår — den där locken, som han fordom, i ljusa ungdomsår, i lidelsefull kärlek kysst så oräkneliga gånger! Nu låg det allt framför honom, sköfladt, oskäradt . . .

»Få se?» sade fru Ingeborg, med en ovanlig glans i sina mörka ögon.

»Ack, älskade Ingeborg! Det är ej något att tala om . . . Blott en ungdomsdröm. Drömmen är nu skingrad af verkligheten. Den här lilla trion har på en timme lärt mig förstå, huru helt en mor får offra sig, huru tålig hon måste vara. Förut har jag kanske ej fullt uppskattat dig, men den där lilla har förgjort mina ungdomsminnen. På samma gång har hon dock lärt mig att sätta mera värde på det närvarande. Älskade min Ingeborg! Tag ut barnen och sköt dem du! Jag är gladast, om jag aldrig mera behöfver utföra det vanskliga uppdraget att vara barnsköterska!»

»Hur godt man gör.»

Då jag i n:r. 15 af Idun läst den lilla skissen »Hur man gör godt», så uppstod strax den önskan i mitt hjärta att uppsöka fru Ek. Men då jag ej vet hvar annorstädes än i Iduns spalter, jag skulle kunna anträffa henne, så blir det på denna plats jag beder henne skänka mig en stunds uppmärksamhet. Mitt ärende? Jo det är att ur djupet af mitt hjärta tacka fru Ek och alla dem, som medverkat till att »basaren för vanföra barn» kommit till stånd, tacka dem för allt arbete, all själforsakelse, tacka dem för att de ej låtit förtalets, afundens och illviljans förgiftade pilar sära och tillintetgöra lusten och hågen att hjälpa andra, utan hållit människokärleken som en skyddande sköld emot dessa mordvapens för-

såtliga anfall. Jag ville också gärna få berätta något af hvad jag upplefvat, något ur det verkliga lifvet, som sannare och bättre än alla fantasiens drömbilder skall visa alla dem, som offra tid, krafter och penningar på välgörenhetsbasarer. »hur godt man gör.»

För några år sedan bodde jag i en småstad i samma hus som en fattig arbetarehustru, änka efter en fabriksarbetare. Hennes största bekymmer, men också största glädje, var hennes enda barn, lilla Elsa, som allt sedan födelsen haft förkrympta fötter och ben, så att hon aldrig kunnat stå eller gå. Modern hade visserligen »fattighjälps», men den var otillräcklig att förse dem båda med livets nödtröft, utan måste hon ofta vara borta hela dagarna och hjälpa till i husen med byk, rengöring och dylikt för att skaffa medel till dagligt bröd. Under dessa dagar fick lilla Elsa vara inne hos grannarne, som turade om att hafva tillsyn och omvårdnad om den lilla snälla och tysta flickan. De voro hjälpsamma och välvilliga människor, som togo sig an den lilla olyckliga och sökte glädja och uppmuntra henne hvad de kunde. Det var öfverenskommet mellan mig och flickans mor, att hon skulle säga mig till de dagar hon gick ut i arbete, på det jag skulle kunna se till Elsa och hjälpa hennes vårdare att glädja och muntra den lilla, som längtade efter modern och tyckte att det dröjde så länge, innan »mamma kom hem». Men huru god vår vilja än var, och huru vi än längtade efter att kunna bringa henne någon verksam hjälp, en sådan, som åtminstone för några dagar och nätter befriade henne från de tärande näringsbekymren i stället för att, som nu skedde, bara *lätta* litet på dem, så ställde dock vår brist på makt och penningar öfverkomliga hinder därför. Så hade det gått år efter år i tung dyster enformighet. Sällan såg man ett leende på den djupt betryckta moderns ansikte.

Det var en klar, vacker juniattion, — jag skall aldrig, aldrig glömma hvad jag då fick bevittna. Jag satt mig vid fönstret, som jag alltid brukade, för att passa på moderns hemkomst och vid första anblicken af henne långt nere i gatan kunna glädja den lilla med utropet: »nu kommer mamma!» Men hvarför kom ej i dag det där vanliga glädjeropet öfver mina läppar, då jag fick se moderns klädning skymta fram där nere vid gatuhörnet? Det var förvåningen, undran, som gjorde mig stum. Hvad hade hänt? I stället för den tunga och släpande gången och den prägel af trötthet och tryck, som alltid hvilade öfver henne, tycktes nu en stormande kraft drifva henne framåt och hela hennes ansikte, hela hennes varelse strålade af glädje. Innan jag hunnit hämta mig från min öfverraskning, hade modern kommit in i rummet och skyndat fram till sin lilla flicka, hvilken hon under jublande: »Gud vare tack och lof, Gud vare tack och lof,» tog i sina armar. Glädjetårar sköljde hennes kinder, och så kommo orden flödande som en glädjeström öfver hennes läppar: »Du får komma till ett ljust vackert hem, du får många lekkamrater, du får det så godt och mamma skall hvarje dag komma till dig.» Sedan hon något lugnat sig efter den starka sinnesrörelsen, berättade hon för oss, att på aftonen hade en fröken kommit på besök till frun i det hus, där hon arbetade, och frågat om hon kunde upplysa henne om, hvar lilla Elsa Lind bodde, hvar på frun leende svarat, att hon kunde få de säkraste underrättelser om den saken, om hon gick ut i köket, hvarest Elsas mor var sysselsatt med rengöring. »Både frun och den främmande fröken kommo ut till mig,» fortsatte nu modern, som tagit lilla Elsa på sitt knä, »och fröken såg så innerligt god ut och var så vänlig emot mig.» Hon talade om, att hon öppnat ett hem för stackars lytta och vanföra barn och sökte nu upplysningar om alla sådana, som funnos i staden. De fattigaste skulle hon afgiftsfritt upptaga i hemmet, som på samma gång också var skola, men de bemedlade skulle betala för sig. Kyrkoherden, till hvilken hon vändt sig med förfrågningar rörande de medelösa, hade särskildt lagt henne på hjärtat att taga sig an Elsa Lind. Det var hennes vänner och bekanta, som genom att hålla basarer, konserter och aftonunderhållningar af olika slag hopbringat en större penningssumma, som de nu öfverlämnat till henne på det att hon genom dessa medel skulle få uppfyllt sin länge närda önskan, att få öppna ett hem för sådana små olyckliga barn.

Min lilla berättelse är nu slut. Jag önskar, att hvar och en, som är lycklig nog att kunna få vara med att hjälpa till vid basarer eller försäljningar till förmån för de behöfvande, måtte vara tacksam härför och att ingen af fördom mot

formen för denna välgörenhet håller sig borta. Hur mycken sjukdom har ej blifvit lindrad, nöd afhjälpt och tårar aftorkade på detta sätt! Medvetandet om att hafva fått sprida glädje — vore det nu också bara till en enda människa — borde ju fylla hjärtat med den djupaste tacksamhet till Gud, som helt visst icke lägger vikt på, hur man gör godt, utan:

hur godt man gör.

Armai.

Mathilda von Koch.



Till fröknarna Elin Ahlström och Hild Daug, systrar af Röda korset, hvilka, som vi förut meddelat, den 28 april lämnade fosterlandet för att å krigsskådeplatsen ägna sårade sin hjälp, slöt sig på vägen, i samma ädla syfte, fröken Mathilda von Koch, hvars afresa vi likaledes förut omnämnt och hvars drag vi här återgifva.

Fröken von Koch — född 1852 på Gottevik i Östergötland, dotter till major Hans von Koch och hans maka, grefvinnan Octavie Stackelberg, elev vid Sofiahemmet 1891 och efter treårig utbildning till sofasyster föreståndarinna för Barnbördshuset å Kungsholmen — hade alltifrån krigets utbrott känt sig mäktigt dragen till de nejder, där, om någonstädes, insiktsfull, offervillig, kvinnlig sjukvård är af nöden. Denna dragning blef oemotståndlig, då Röda korsets beslut i frågan vardt känt. Vid middagstiden ena dagen bestämde sig fröken Koch för den betydelsefulla färden, eftermiddagen använde hon till förberedelser för resan, morgonen därpå for hon till egendomen Leonardsberg utanför Norrköping för att taga afsked af sin åttioåriga moder och en syster, och redan följande morgon var hon på väg till sitt med hänförelse emotsedd mål.

I skrivelser till sina närmaste har fröken von Koch på det för henne egendomliga, mildt glädtiga och humoristiska sättet skildrat sin lyckosamma färd genom Europa och den rörande verkan sinnebilden röda korset utöfvar på sydbornas naivt känsliga sinnen.

Rik på arbetskraft och kärleksfull själförgätnhet, torde fröken von Koch på det nya, vida arbetsfältet komma att göra en välsignelserik insats i Röda korsets kamp mot lidande och död.

En syn.

Vid fönstret i skymningstimma
så drömmande tyst jag satt —
där ute föll kvällens dunkel
och stjärnor glimmade matt.

Frid låg öfver nejden vida,
bekländ dock var jag i håg —
till det blödande Hellas tanken
gled sorgsen i vemodståg.

Till krigets fjasor och jämmer
och ve och sorger och kval,
till arma sårade, slagne
i plågor förutan tal.

Jag såg dessa stora salar,
där sjuksäng vid sjuksäng ryms...
Men, tyst — hvem är väl gestalten
— jag tänkte — som ljus där skymts?

Hon står vid lidandeslägret —
med lätt och kärleksfull hand
på sargade, sårade lemmar
hon omsorgsfullt lägger förband.

Hon ler med tåren i ögat,
så tröstande, varmt och glädt,
hon svalkar brännande panna
i långsamt skrödande natt.

Hvem är hon? jag tänkte — då plötsligt
jag vet, hvem den ljusa är,
jag ser ju, att korsets tecken
i flammande glöd hon bär!

Det tecknet så mäktigt talar,
det svar på min fråga ger —
jag spörjer ej mer — för den ljusa,
den väna systemen jag ber.

Vid fönstret i skymningstimma
så drömmande tyst jag satt —
den sällsamma synen bleknat —
och kvällen skymde till natt.

En svensk kvinna.

För det blödande Grekland!

Vi hänvisa ännu engång till den »vädjan från Greklands till Sveriges kvinnor», hvilken var införd i Idun nr 15. Snar hjälp är här, om någonsin, af nöden, och den minsta skärf, i kristlig kärlek gifven, är lika varmt välkommen.

Bidrag kunna insändas dels till red:n af tidningen Idun, dels direkt till kassaförvaltaren i Svenska kvinnornas nationalförbund, fröken Hulda Lundin, Stockholm, Brunkebergstorg 2 (adress: Augusta Lundin).

Vi fortsätta här nedan redovisningen för hittills influtna medel:

Till redaktionen af Idun:

Transport från förra numret.....	Kr. 717.80
G. Petersson 1.—; M. Magnusson 2.—; E. Fransson 1.—; A. Larsson 0.50; I. Andersson 0.50; I. Kjellman 0.50; C. Lindell 0.25; Malm 0.25; I. H. Fagerberg 1.—; A. W. Wahlström 0.25; L. Johansson 0.25; Hulda A. Berg 0.25; E. Lindkvist 0.25; K. E. T. 2.—; Alma Pettersson 0.25; Simlund 1.—; Anna Hallonkvist 0.25; Maria Hallonkvist 0.25; Fru Öberg 1.—; Mina Larsson 0.25; I. Erickson 0.25; Änkefru Hedvig Orstadius 5.—; C. E. Carlsson 0.50; E. Karlsson 0.50; G. Andersson 0.50; I. A. Karlberg 0.75; Karl Erikson 0.75; P. W. Gustafsson 0.50; En okänd 0.50	» 22.25
S. F. H., Bofors.....	» 5.—
A. B. C, Stockholm.....	» 1.—
Ytterligare insaml. i Jönköping genom hofrättsrådet Axel W. Bratt.....	» 49.30
Insamling i Stöde genom M. R.—h... ..	» 50.—
N. B.	» 10.—
A—g, Västerås	» 2.—

S:a Kr. 857.35

Försändes öfver
många sorter.
S
SPISBRÖD,
hela riket.
Begär
priskurant.
C. W. SCHUMACHER
Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

färd
till
hos de
Försök!

CAKES
läre i
hufvudstaden.

Till kvinnoförbundets kassaförvaltare:

Transport från förra numret..... Kr. 370.08
Fortsatt redovisning i nästa nr.

S:a s:arum: Kr. 1227.43

Förutom den i förra numret omnämnda vaxeln å 700 francs har nu ytterligare en vaxel å 800 francs genom Svenska kvinnornas nationalförbund afsändts till ordföranden i Grekiska kvinnoförbundet, drottning Olga.

Kvinnorna på utställningen.

VI.

Våra målariinnor och skulptriser.

Låtom oss nu öfvergå till de bildande konsterna, till kulturens fagreste blomstervärld. Låtom oss träda in i den vackra konsthallen, hvars yttre redan tilltalar vårt skönhetssinne med sin rena grekiska prägel och sin konstnärliga fris och till fullo vittnar om, att arkitekten-konstnären, herr Ferdinand Boberg, velat att skalet skulle vara värdigt innehållet, skalet som skall omsluta allt hvad först och främst vårt eget land kan bjuda ypperst af skön konst och därtill hvad nabolanden sända oss.

Ljusa, luftiga salar, sol ofvanifrån, hvars bländande glans dock dämpas af färgade taksegel i själfva solens färg, palettens rikaste och kostbaraste nyanser, utbredda öfver dukarna, möta oss gladt välkommande redan vid inträdet.

Den stränga juryn har fällt sin dom — manspillan lär ha varit stor, på *kvinnosidan mindre* — och man har på sista tiden varit sysselsatt med att placera konstverken, allt under artisen Oscar Björcks skickliga och erfarna ledning. Därvid är naturligtvis af vikt att hvarje konstverk kommer i rätt belysning och får en väl afpassad dager, och att härvid iakttagas den största opartiskhet och rättvisa, därför borgar herr Björcks kända konstnärseusiasm.

Hvad vi nu främst i Idun skola sysselsätta oss med är ju de kvinnliga utställarne, och det vare sagdt, så godt först som sist, att de *alla* väl försvara sina platser och helt visst komma att eröfra erkännande äfven långt utom vårt lilla lands gränser. Och nu — låtom oss se hvilka vi hafva med på listan:

Fröken *Ava Lagercrantz* är, som kändt, en framstående genre- och porträttmålariinna, som med ungdomlig kärlek ägnar sig åt konsten. Efter några års vistelse i Paris och ströftåg genom det mera konstbetydande Europa, hvarunder hon studerat konstsamlingarna i Nederländerna, i München och Dresden, har hon nu, åtminstone för någon tid slagit ned sina bopålar i Stockholm i familjelifvets hägn, där hon ifrigt sysslar med palett och penslar. Hon kommer att exponera flere genretaflor samt dessutom ett »själfförträtt».

Af porträttmålariinnor ber jag att på samma gång få nämna fru *Mina Bredberg* såsom en af våra mera framstående. Det är på professor greve Georg von Rosens uppmaning, som hon har utställt sitt själfporträtt, hvilket kan betraktas som ett litet mästerverk, så väl hvad porträttlikhet, penselföring som belysning beträffar.

Fru *Agnes Kjellberg-Frumerie* låter oss beun-

dra sin vackra konst som skulptris. Hvem af Iduns läsariinnor känner icke från en hel del konstställningar Agnes Kjellbergs plastiskt sköna genrebilder och glada, leende bacchanter, hvilka dock alla bära spår af den fina kvinnliga känslans och smakens tukt och därför verka endast uppfriskande på konstsinnet.

Fru *Gerda Kallstenius* är ett konstnärnsnamn, som redan fått klang. I sällskap med sin man har hon besökt de flesta konstsamhällen i Europa och däribland konstens solbelysta hemland, Italien, hvarifrån hon medfört kärlek till ljus, luft och klara skimrande färger . . . Hon kommer att exponera flere vackra landskap samt möjligen ett par figurmålningar.

Fröken *Lotten Rönnqvist* åtnjuter inom konstnärskretsar stort anseende som god målariinna, isynnerhet för säkerheten i sin teckning. Äfven hennes genre är landskap och figurmålning.

Fröken *Alice Nordin* är en ung dam, som med varmt sinne ägnat sig åt den ädla bildhuggarekonsten. Om jag icke misstager mig, är hon elev af professor Joh. Börjeson, och då vet man att hon gått i god skola. Många af våra läsariinnor minnas måhända hennes för något år sedan utställda vackra staty »Skymningen», hvilken då tillvann sig stort erkännande. Fröken Nordin representeras af flere vackra arbeten.

Fröken *Elisabet Varling* är icke obekant såsom skicklig figurmålariinna. Isynnerhet äro hennes älskliga genretaflor med motiv från familjelifvet och barnkammaren mycket kända och omtyckta. Hon kommer att bidra med flere dylika och dessutom med porträtt.

Fröken *Charlotte Wahlström* är landskapsmålariinna par préférence och hennes goda penselföring, säkra blick och uppfattning af naturens skönhet lämnar en säker borgen, för att hon på utställningen kommer att väcka berättigadt uppseende och försvara sin plats som en af våra främsta kvinnliga landskapsmålare.

Fröken *Norström* är skulptris och som sådan begåfvad med rika konstnärliga anlag. Hon representeras af flere arbeten.

Så hafva vi fru *Anna Norstedt*, en af vårt lands talangfullaste konstnärinnor. Fru Norstedt målar »stilleben» och anses inom konstvärlden såsom utöfvare af denna ytterst svåra konststart vara ovanligt »styf». Vare sig att hon målar några praktfulla syrener i en vas eller några läckra sydfruktur på ett fat, så är färgen briljant och natursanningen slående.

Fru *Anna Hirsch-Pauli* kommer att exponera »Alienus», »Blondin», ett par porträtt samt utsikt af Visby.

Fröken *Maria Nilsson* utställer äfven ett par goda porträtt och fröken *Maria Zetterlund* likaledes ett dylikt.

Fröken *Ida Tärnström* är en god landskapsmålariinna och har redan vunnit ganska mycket erkännande. Hon kommer att exponera »Furuskog i gråstämning», »Solbelysta furustammar» samt dessutom illustrationer och textning till Viktor Rydbergs sköna dikt »Barndomspoesien».

Så hafva vi vår framstående, af alla äkta konstens vänner välkända porträttmålariinna fru *Hildegard Thorell*. De flesta af Iduns läsariinnor känna henne nog, åtminstone från vårt Nationalmuseum, hvilket äger flere arbeten af hennes nobla pensel. Det allra förnämsta af hennes arbeten torde vara por-

trättet af professor Börjeson. Det är slående likt och fullt af spelande lif och karaktär.

Slutligen bidrager fröken *Valborg Hellström* med ett par genretaflor, och härmed torde jag få avsluta min lilla revy öfver våra målariinnor och skulptriser. Det är mycket möjligt att ett eller annat namn undfallit mig, men det torde benäget förlåtas. Glömskan skall nog repareras, när utställningen väl kommit i gång och man hinner gå i fullständig ordning med frågorna.

Emellertid ser man redan nu, att de kvinnliga konstnärerna blifva ganska talrikt representerade på utställningen; och att arbetena äro värdefulla, kan man döma däraf, att jurymännen ingalunda varit släpphändta och lagt fingrarna emellan. Så mycket vackrare är det, att endast få af våra kvinnliga konstnärers arbeten blifvit refuserade. Man kan vara viss om att det icke är beroende af artighet, utan af ren, omutlig rättvisa.

Adolf Hellander.

»Vår gamla kyrka.»

Nyss gjorde du, min vän, ett besök hos oss i vår gamla prästgård — du såg allt, lindar lönnar, syrener — hela vår hjärtefröjd, all vår ögonlust.

Vill du åter komma med mig och denna gång se vår barndoms tempel? Du behöver inte gå långt, några steg bara och du är framme.

Högt uppe på backens krön ligger hon, vår kyrka; du ser, äfven hon är inbäddad i lönnar och lindar. Just nu, i maj, veckla de förra ut sina gula, doftande, klubbiga blommor — det är härligt, inte sant? — Ser du, hur vackert det smärta tornet och de hvita murarne skymta fram mellan träden? Visst är hon kanske, på närmare håll sedd, litet bräcklig och illa medfarna, vår kyrka, men så är hon ock icke ett nyare tidens barn, skall du veta, utan åtskilliga sekler gammal. Släkte efter släkte har vuxit upp ikring henne, har samlats inom hennes murar årtionde efter årtionde, har till sist funnit hvila där ute på den stilla kyrkogården. — Men hon står ännu kvar och öppnar allt fort sina dörrar för vilsna sinnen och hjärtan. —

Men vi skola väl stiga in; vi sätta den gamla rostiga nyckeln i låset och vrida om. Känner du en sådan fuktig luft här slår emot dig? Den för med sig en egendomlig stämning — gamla svunna tider fläktas dig till mötes. — De hvittrappade, af tiden illa medfarna väggarne blicka ned på dig så allvarsamt. Det är som ville de säga dig ett välkommen, som ville de bringa dig en fridshälsning, du, som kommer därutifrån stora världens jakt och äflan.

Vi gå uppför den smala gången fram till det lilla koret med dess trånga altarrund och gamla konstlösa altartaffla, föreställande nattvarden. Där på höger hand ser du predikstolen — ej som i nutidens tempel konstnärligt snidad och arbetad, utan enkel och anspråklös som kyrkan själf. Och bänkarne — ja, bekvämlighet sakna de helt och hållet med sina raka ryggar och så trånga och smala som de äro till! Du finner, att allt är mycket ålderdomligt och primitivt. — Och däruppe har du orgel-

läktarn med den lilla orgeln; denna sistnämnda i stil med allt det öfriga, den har ingalunda de nutida instrumentens mjuka, vackra, fylliga ton. —

Men allt detta gamla, bristfälliga, det har något säreget med sig — i synnerhet när man vuxit upp därvid, när det är sammanväfdt med alla ens skönaste barndoms- och ungdomsminnen. Hit har man kommit söndag efter söndag och lyssnat till ordet och deltagit i psalmsången — vid detta altare böjde man första gången knä i gråt och böner. —

Ack, du skulle se vår kyrka, då barnen »gå fram», som det heter — det är något af det vackraste och ljufvaste jag vet! Då äro väggarne behängda med eklöfskransar, pelarne omvirade med grönt, predikstolen höljd af blommor — syrénklasar dofta i fönstren och liljekonvaljekvistar äro satta här och hvar i bänkarne. Och så hela altaret täckt af blommande krukväxter — den gamla taflan synes ej för en mängd af ljusröda geranier, blodröda fuchsior, hvita pelargonier. Och så de unga där rundt kring altaret i allvarsdräkt, själfva fagra vårbloster — hela den högtidliga stillheten, de uppförande frågorna, de bäfvande svaren — du skall se och höra det allt, jag tror icke ditt öga blefve torrt därvid. Den synen och det intrycket skulle följa dig där ut i världen, jag är viss därpå.

Eller en julotta — med de smärta enarne framme i koret, de många ljusen och det jublande: »Var hälsad sköna morgonstund.» Då känner, man att det är jul — det är som fiäktade änglavingar rundt ikring en. Eller du skulle vara med i nyårsbön, då man samlas här för att helga årets sista timmar åt Herren och utbedja sig välsignelse för den nya tiden. »Herre, blif när oss,» ljuder det i hågen — »dagen är förliden — det lider mot aftonen.» —

Men det hastar, vi måste väl gå — den tunga dörren faller igen efter oss, vi stå åter ute under den blå himlen. Du skall bort igen, bort från vår lugna vrå af världen, dit knappast några stormar nå. Så tack för att du kom — och bryt dig några klasar af de doftande lönnblommorna såsom minne af oss och vår gamla kyrka. —

Adi.

Barngarderoben

är husmors bästa hjälpreda. Prenumerera på närmaste postanstalt. Helt år 3 kr.

Ur notisboken.

Stockholmsutställningen öppnas, såsom från början bestämdt var, i morgon lördagen den 15 maj kl. 12 middagen af konungen i närvaro af drottningen, danska kronprinsen och kronprinsessan jämte deras döttrar prinsessorna Thyra och Ingeborg, kronprinsen och den kungliga familjens öfriga medlemmar, riksdagens hrr ledamöter, ledamöter af akademier och lärda samsfund i riket m. fl. Vi hänvisa för öfrigt till annonsen i dagens nummer.

Kvinnliga legitimerade läkare. Sedan vid Karolinska institutet nyligen examinerade medicine licentiaten *Anna Magdalena Stecksén*, dotter af generalmajoren J. O. B. Stecksén och hans maka, född Hjertman, nu blifvit af medicinalstyrelsen förklarad för legitimerad läkare, finnas i vårt land fyra legitimerade kvinnliga läkare, nämligen medicine licentiaterna *Karolina Olivia Widerström*, född i Helsingborg den 10 decem-

ber 1856, medicine licentiat vid Karolinska institutet 1888, Hedda Albertina Andersson, född i Malmö den 24 april 1861, medicine licentiat i Lund 1892, Maria Lovisa Folkesson, född i Stora Mellösa inom Örebro län den 4 mars 1863, medicine licentiat vid Karolinska institutet 1896, samt *Anna Magdalena Stecksén*, född i Stockholm den 27 maj 1870. Samtliga äro bosatta i hufvudstaden. Af de tre förstnämnda har Idun, hvar på sin tid, meddelat porträtt och biografier.

Till grafvens ro har i dagarne ingått en af hufvudstadens äldre invånare fru *Anna Carolina Böhme* i den höga åldern af 85 år. Hon var änka efter framlidne musikdirektör Böhme samt dotter af en i forna dar mycket anlitad Stockholmsläkare, medicine dr Villman, som, utnämnd till fältläkare, deltog i finska kriget 1808—09. Den afidna syntes i sin ungdom vara ett lyckans skötebarn. Hon var utrustad med sällsynt fägring, hvarom hennes regelbundna drag ännu i sena ålderdomen vittnade, och hade ett ljus hufvud samt stor begåfning i hvarjehanda ämnen. Särskildt var hon mycket musikalisk och väckte äfven uppmärksamhet genom sin färdighet att teckna i svartkrita, hvarför hon rönt stort erkännande. Emellertid fick hon, i likhet med så många andra, tvärtemot hvad ungdomen lofvade, pröfva lifvets växlingar och vedermödor, hvilka hon dock, olik de flesta, tåligt fördrog, utan att klaga eller förbittras. Vid den vördade gamlas bår stå sörjande barn, barnbarn, barnbarns barn och vänner. Hennes lik brändes i härvarande krematorium.

Till de sårade grekerna. Det af Röda korsets damkomité ledda arbetet för beredande af sjukvårdsartiklar åt sårade greker har nu afslutats. Sammanlagdt 15 lärar förbandsartiklar med en vikt af inalles 900 kg. ha afsändts till svensk-norske generalkonsuln i Piræus af vidare befordran till prof. Akerman, som skall ta hand om och dela ut dem. Förbandsartiklarne utgöras af förbandspaket, lakan, linnebindlar kompresser m. m.

Afslutningen ägde rum vid Hulda Lundins slöjdcurs den 6 maj. I kursen hafva 42 elever deltagit. Nästa kurs börjar enligt annons i dagens tidning den 6 nästkommande september.

Madame Juliette Adam, den ryktbara utgifvarinnan af den parisiska Tidskriften »Nouvelle Revue», nämnes bland de utländska gäster, som i sommar äro att hitvänta till vår utställning.

Fredrika Bremer-förbundets medicinska stipendier ha tilldelats, det å 400 kr. med. kand. Signe af Klintberg och det å 500 kr. med. kand. Hanna Chr. Nilsson.

Hyllad lärarinna. Till Idun skrives: Nya Elementarskolans för flickor i Örebro föreståndarinna, fröken *Ottilia Fernander*, som onsdagen den 21 april fyllde 50 år, blef därvid föremål för en vacker hyllning. Fröken F., som i fjol firade sitt 25 års jubileum med skolan, uppvaktades nu på sin födelsedag af forna elever, hvilka förärade den högt afhållna och värderade lärarinnan ett särdeles pryddigt och vackert bokskåp af ek. På f. m. anlände äfven en deputation af Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor i Örebro, hvars stiftarinna och ordförande fröken Fernander varit och i hvars skollokal föreningen alltid haft sina möten, samt öfverlämnade å föreningsvägnar ett smakfullt blomställ af nysilfver, hvarvid föreningens tacksamhet och tillgifvenhet toledades i några lyckönskande verser. En mängd telegram och lyckönskningar från forna å andra orter vistande elever samt för öfrigt från vänner och bekanta inströmmade under dagens lopp.

Som påskloftet ännu å onsdagen varade och många elever voro hemresta öfver helgen, hade skolans lärare och lärjungar väntat med sina lyckönskningar till torsdagmorgonen. Vid inträdet till morgonbönen i den gemensamma samlingsalen, hvilken dagen till ära var vackert och smakfullt dekorerad med blommor och grönt och där förut alla skolans lärare och lärjungar högtidsklädda stodo samlade, möttes fröken Fernander af sång, hvarefter en af lärarinnorna, fru

Hilma Ahlberg, i hjärtliga och väl valda ordalag tolkade föräldrars och barns tacksamhet för allt det osparda nit, all den uppoffrande kärlek fröken F. alltid såsom ledarinna och lärarinna ådagalagt. Och såsom ett uttryck af allas vördnad, kärlek och tacksamhet bad hon att få öfverlämna ett minne. Detta utgjordes af en särdeles vacker och smakfull kaffeservis af nysilfver. Djupt rörd tackade fröken Fernander för den vackra hyllningen, sägande att i Davids 103:dje psalm: »Lofva Herren min själ!» kunde hon bäst finna uttryck för sitt hjärtas känslor, hvarpå denna härliga psalm såsom text för morgonbönen upplästes.

Teater och musik.

Södra teatern har rustat sig till utställningsöppnandet med ett tillfällighetsstycke af *F. Hedberg*, som gick för första gången i tisdags kväll och bär namnet »Under utställningen». Egentligen är det en gammal bekant, om man ser den närmare efter i sömmarne, så gammal som från år 1866 till och med och dess exposition, men kapprocken har blifvit nödortfylligen moderniserad med några nya klutar i form af anspelningar och kupletter för dagen. Den nog en smula naiva, men godmodigt lustiga farsen slog rätt lifligt an, särskildt hr *Bergström*, som den toujoure vaktmästaren-smälningen, som hydr ut »andras rum» åt en mycket internationell utställningspublik.

Som efterpjäs ges fortfarande enaktsskämte »Konstens fackla eller Den stora sångarstriden», en munter travesti på det mångomskrifna operakrakel, som nyligen uppfördes till en visa för allt landet.

KAMRATEN

är den bästa gåfva till de unga. Prenumerera på närmaste postanstalt. Helt år 3 kr.

Vissnande minnen.

Af Vera Vinge.

1.

Äppelblommorna.

De tilltalade mig genom sin värliga tacksamhet, sin tjusande friskhet, de båda sjuuttonåringar, som en vacker dag doko upp vid det vackra lilla fiskläge, där jag tagit min sommarbostad. De voro tvillingar, klarögda, ljusa och skära — tvänne äppelblommor, som voro hvarandra så lika, att man behöfde lära känna dem, innan man kunde skilja den lifliga sprittande Signe från den mera betänksamma Helga.

Den ena af dem frågade mig efter vägen till Ola Nilssons (lägets enda handelsbod), och sedan jag följt dem några steg framåt, så att man kunde se byggnaden, tackade de, nego helt barnligt och försvunno. Den följande dagen hälsade de helt gladt och igenkännande, då de i sällskap med en medelålders dam passerade förbi, där jag satt under den gamla eken med en bok i handen. En annan dag återlämnade de mig en tapad näsduk, och småningom formerade vi bekantskap.

Dessa båda flickor började till och med att en och annan gång slå sig ned på min förstugukvist, och jag fagnades åt anblicken af deras fagra unga anleten och deras klara, ofördunklade barnaögon. Meddelsamma, öppenhjärtiga och friskspråkiga, skingrade de mången ensam stund för den gamla fröken, som småningom fattades af ömmaste intresse för de båda tvillingblommorna. Bland kommo de, åtföljda af sin halbrod, en sjuårig pojke, hvilken båda systrarna favoriserade och skämde bort efter bästa förmåga. — Men den lille gynnaren trufdes sällan länge i gamla frökens sällskap, utan längtade bort till tunnband och bollspel.

Med flickornas styfmor, en tillbakadragen, sjuk-

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya präparat för tandernas vård.
 Finnas å de Fösta apotek, i Partihandlaren och hos hrr
 handlande, Parthandling för Sverige hos
 Bendix, Josephson & C. O., 11 Regeringsgatan, Stockholm.

lig dam, hade jag blott ett par gånger flyktigt sammanträffat. Det var vid närmare bekantskap icke svårt att se, att de båda unga systrarna icke hyste någon sympati för sin styfmoder. De voro aldrig fullt naturliga i hennes sällskap, och, när de någon gång talade om henne, var det i en ton så förbehållsam och reserverad, att det föreföll helt underligt och olikl dessa annars så oförbehållsamma små munnar.

Så hände det sig en dag, att Signe kom att nämna sin egen mors flicknamn, och detta namn var mig bekant.

Jag hade sett deras mor, känt deras mor! Att hon kunnat ingifva annat än vänskap och beundran, föll dem icke ett ögonblick in. — Tyckte tant, hon var vacker? — Hade hon inte ett mildt, ljufligt väsen? — Så tänkte sig alltid Helga modern, fast hon knappast mindes henne. — Brukade mamma göra så? — och plögade mamma tycka så? — detta voro de frågor, som haglade kring mig.

De upplystes om, att jag icke känt deras mor synnerligen nära; dock besvarade jag efter bästa förmåga deras många frågor.

Då de voro gångna, satt jag länge tankfull. — Att dessa förtjusande flickor voro döttrar till den ytliga, obetydliga Emma Norrman! — Det hade visst inte varit något ondt med modern, men hon hade alltid synt mig så osympatisk. — Jag hade alldeles tappat bort spåren af henne de sista tjugo åren.

Från ofvannämnda tidpunkt slöto sig de båda flickorna till mig med en innerlighet, som ej alltid var mig behaglig; ty den kom mig ibland nästan att känna mig som försatt i en falsk ställning.

Jag började närma mig den litet stela styfmodern och sökte oftare hennes sällskap. Vid närmare bekantskap fann jag henne vara en intelligent, flärdlös och välmående dam, med ett visst strängt allvar och mycken tillbakadragenhet i sitt väsen. Jag märkte, att de båda flickorna hellre ville träffa mig ensam och att de i styfmoderns närvaro aldrig frågade något om sin egen moder. Men den jämförelse jag i mitt stilla sinne gjorde mellan deras faders första hustru och den andra, var afgjordt till den senares fördel.

Frampå sommaren kom fadern till de fagra små äppelblommorna ner för att tillbringa sin semester hos hustru och barn. Hans ögon lyste af stolthet, när de hvilade på hans tvillingdöttrar. För hustrun syntes han hysa en öm hänförelse, och ju mer jag såg af de båda makarne, dess mer undrade jag, om inte hans första giftermål varit ett misstag.

En afton kommo de unga systrarna ned till mig. Jag förstod, att något var i vägen, men låtsade icke därom. Dock, när skymningen började falla på, och jag satt där helt lungt presiderande i min soffa, hade jag dem helt plötsligt en på hvar sida om mig.

»Lilla tant, du har känt mamma?» — Signe lutade sitt hufvud mot min axel och började plötsligt gråta.

»Så där ja, min lilla flicka, hvad står på?» Jag försökte anslå en käck ton. »Vi ha väl haft någon liten förtretlighet, kan jag tro? Den slå vi bort, sedan skall jag berätta för er om ett ungdomsnöje, som jag en gång hade tillsammans med er mamma.»

»Nej, tant lilla, det är värre än en förtretlighet.» Helga såg dyster ut. »Vi buro oss nog dumt åt, men mamma blef så häftig och sade, att vi ville misstyda hennes bästa afsikter, och pappa är så missnöjd på oss båda.»

»Å, tant, om vi hade vår egen mor! Men vi minnas henne ju knappast.» — Sötaste lilla Signe, hur tårarna likt dagdroppar föllo utför dina blomlika kinder.

»Kära min lilla flicka, äfven ens egen mor kan blifva häftig mot en.»

»Men ens egen mor förstår en.» Helga grät inte, men hennes röst hade en mörk, lidelsefull klang.

Kanske hade hon rätt. Jag tror nästan, att den mest enfaldiga och outvecklade mor bättre kan leda sitt barn än den bästa styfmoder. — Men denna kväll sade jag de båda flickorna allvarligt mina tankar. De måste taga förhållandena sådana de voro. Då vår Herre beröfvat dem deras egen mor, måste de nöja sig med det val af maka deras fader gjort — ett val, som säkerligen var godt. De måste söka se sin styfmoders

många goda sidor och besinna det svåra kall hon hade. Deras egen mor, såväl som litet hvar, hade nog äfven haft sina fel och svagheter, och så skulle de inte göra dessa många gagnlösa jämförelser.

Jag moraliserade länge och eftertryckligt; men jag såg, att mina förmaningar lämnade dem tämligen oberörda. Stackars styfmoder! Jag insåg, att den kult, de båda barnen hedrefvo med sin mors minne, var den farligaste stötestenen vid hennes kall. Det var mig dock omöjligt att göra något därvid, ehuru jag förstod, att de båda flickorna uppdrifvit detta öfverspända svärmeri ganska högt, och fruktade, att de kanske ännu skulle försöka att ytterligare uppdrifva det hos hvarandra.

Men, hvem vill fördunkla något af den nimbus, som omstrålar modersnamnet? Hvem vill rubba de mången gång bedrägliga illusioner, som rests kring en död moders minne? Hvem kunde oskära bilden af det höga och heliga modersidealet i dessa hjärtan? Allra minst jag, som aldrig älskat henne, af hvars kött de voro kött, af hvars blod de voro blod.

Så försvunno de båda unga systrarna under många år från min synkrets, och jag sporde blott till dem genom ett och annat bref. Småningom upphörde äfven deras bref; men mina tankar gingo dock ofta till mina båda unga väninnor.

Och nu hvilar liten Helga i en för tidigt bäddad graf, och Signe är styfmoder åt hennes späda öfvergifna barn.

Innehållsförteckning.

Våra landshöfdingstruar. (M. porträtt.) I: Ebba Tamm, f. Tersmeden. Ellen Isberg, f. Lundquist. — Mitt hem; dikt af Nonny Lundberg. — Men om? Af Eva Wigström (Ave). — Pappa som barnsköterska; en bild ur lifvet af Malvina Bråkenholm. — »Hur godt man gör»; af Armai. — Mathilda von Koch. (Med porträtt.) — En syn; poem af En svensk kvinna. — För det blödande Grekland — Kvinnorna på utställningen. VI: Våra målarinnor och skulptriser. Af Adolf Hellander. — »Vår gamla kyrka»; af Adä. — Ur notisboken. — Teter och musik. — Visnande minnen; af Vera Vinge 1: Äppelblommorna. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

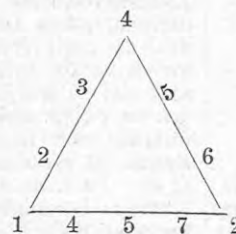
För många dispyter och strider och tvister
 Ett ämne så benigt jag är alla dar,
 Och säkert min gloria aldrig jag mister,
 Så länge som dumheten enväldsmakt har.
 Ut i min eskort ser man kvinnor i massa
 Och någon gång till och med äfven en man!
 Jag skall som det sägs ju så utmärkt dem passa,
 Fast ingen förnuftigt det någonsin fann.
 Fast lifvet jag älskar i formerna alla,
 Så följer mig sjukdomen efter med hot;
 Men damerna draga mig till sig och falla,
 Beundrande, tjusade ned för min fot.
 Men som jag hör konsten mer till än naturen,
 Så finns jag väl snart blott i minnas värld.
 Af bokstäfver sju är jag tillklippt och skuren.
 Följ nu min pegas på hans irrande färd.
 Hvad finns på en kakelugn och på kaminer?
 Hvad gör vetenskapen så tidt och så tätt?

En dryck, som man inte kan räkna till viner.
 Hvad allas vår moder i svepduk har klädt.
 Hur kallas på åkern en hög utaf stenar?
 Hvad gjorde du, när lilla prisen du tog?
 Hvad ofta till tuktan och uppfostran tjänar.
 Hvad den, som är sömning, kan kallas med fog.
 En bild af det bräckliga och af det svaga.
 En bild i vår djurvärld af frihet och kraft.
 Hvaröfver, när brådtom vi ha', vi nog klaga.
 Ett redskap, som säkert din köksa har haft.
 Hvad Kreta måntro lär väl alltid förblifva?
 En flod mycket helig, hvars namn du visst hört.
 Hvad gjorde nog den, som låg still i en drifva?
 Hvad sprungit ibland bredvid hästen du kört?
 En gåfva, helt säkert den största vi äga.
 Hvad i somliga skåp kan förvaras ibland.
 Hvad till en person man nu alltid skall säga.
 Hur du väl en engelsman tilltala kan.
 Hvad gett mången fånge tillfälle att rymma?
 Hvad finns i ditt öga? Du eljes ej ser.
 Hvad hos militärer ej mycket plär skrymma.
 Hvad eken nog har, när som skugga den ger.

Hvad uppå en båt det bör nödvändigt vara.
 Hvad sa' du till roddar'n när den sprungit läck?
 Hvad flickan sig gör, när på hal hon skall fara.
 Hvad är hon då säkert, så natt och så täck?
 Hvad häcklas alltjämt, fast det intet förbrutit?
 Hvad skrufven kan, ledsamt nog, vara ibland?
 Hvad ej längre man är, när man Hyemens band knutit.
 Nu har jag dig plågat nog länge minsann!

Rosette.

Triangelgåta.



1234 = namn på ett djur,
 4562 = fruntimmersnamn,
 1457 = fruntimmersnamn.

Max.

Charad.

När mitt första är mitt första,
 Älskar han mitt andra se
 Fylldt till brädden. Men att törsta
 Hör ju ock till lifvets ve,
 Därför sorgligt han det finner,
 Att mitt hela icke »rinner».

S. L.

Gäta.

Mitt första finns i bred, men ej i smal.
 Mitt andra finns i flod, men ej i dal.
 Mitt tredje väl i lönn, men ej i ek.
 Mitt fjärde finns i barn, men ej i lek.
 Mitt femte väl i Strengnäs, men ej i Skara.
 Mitt sjätte finns i Beda, men ej i Klara.
 Mitt sjunde finns i yster, men ej i glad.
 Mitt hela skall ju vara en vacker stad.

»Folifäsa.»

Geografisk förvandlingsgåta.

Yln dan = landskap i Europa.
 Erg ono = stat i Amerika.
 Skidor le = stad i Europa.
 Ce e rostgul = stad i Europa.
 Silene be = stad i Europa.
 Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på ett land i Europa.

Ragnar.

Lösningar.

Charaden: Lo—vi—sa.
 Ifflyningsgätan: Fridtjof Nansen; 1) Frida, 2) Arvid, 3) krita, 4) glada, 5) skatt, 6) Ek-sjö, 7) krona, 8) afton, 9) Nynäs, 10) Lagan, 11) Agnes, 12) lass, 13) Lille, 14) trana.
 Bokstafsgätan: Henrik Ibsen—Hedda Gabler; 1) Heinrich, 2) Euterpe, 3) najad, 4) rodd, 5) influensa, 6) Koberg, 7) Isabella, 8) bomb, 9) Saul, 10) ekorre, 11) Nebukadnezar.
 Apokopen: ruskad, ruska, rusk, rus.
 Palindromen: Prag—Garp.
 Rebusen: Påstående som behöfver bevisas.



Gymnastik- och Velocipedkostymer

* * Strumpor, Tröjor, Kalsonger etc. * *



* Extra beställningar & reparationer. * Vidstickningar. *
 Från fabriken Bryggaregatan 3, 1 tr. upp,
 andra huset från Drottninggatan.